

10. BEZPEČNOST NA CYKLISTICKÝCH TRASÁCH?!

Ing. Jaroslav Martinek, Centrum dopravního výzkumu v.v.i., www.cdv.cz
Srpen 2006

Na základě monitoringu návštěvníků turistických regionů ČR můžeme konstatovat, že nejlákavějšími aktivitami jsou poznávací turistika (66% zahr. vs 51% Češi) a pěší turistika (42% vs 45%). Cykloturistika je využívána při návštěvě regionu jen z 25% u Čechů a z 17% u zahraničních turistů. Jedná se o dobrou či špatnou zprávu?

Po pravdě řečeno je nutné si přiznat, že konkurence na evropském i světovém cestovním trhu je velká a zahraniční turisté raději pojedou po cyklistických stezkách v Nizozemsku, nebo po Dunajské stezce v Rakousku. Je to často dáno i tím, že nabízíme cyklotrasy, které vedou po frekventovaných silnicích nebo po zcela rozbitých cestách, bez odpovídajících služeb.

Chceme-li tedy seriózně mluvit o podpoře cykloturistiky, musíme ji nejprve zajistit odpovídající zázemí. **Z dopravního pohledu se pak jedná o zajištění bezpečnosti cyklistů.** Problém je ale v tom, že tato volba je často příliš drahá a náročná, a tak se raději volí jednodušší a pohodlnější řešení – vyznačit cyklotrasu, vydat mapu či propagační materiál o krásách našich končin. Jak ale ukázal výše uvedený monitoring, dané aktivity jsou nedostatečné.

Bude tedy cykloturistika u nás stagnovat, držet se „dobytych čísel“ a nebo nás čeká rozkvět cykloturistiky a staneme se vyspělou cykloturistickou velmocí? Tak na to si bude muset odpovědět každý sám, ale myslím si, že sami jsme strůjci svého štěstí. Někde opravdu dojde k rozkvětu, jinde naopak bude cykloturistika i nadále stagnovat.

A právě za účelem motivace k podpoře cyklistické dopravy a cykloturistiky je napsán tento článek. Jeho cílem je prezentace vybraných regionů, které se rozhodly jít první, náročnější cestou. K vybraným projektům a produktům jsou pak uvedeny jen základní informace. Podrobnosti je možné pak nalézt na www.cyklostrategie.cz. Daný přehled nechce preferovat dané oblasti před jinými, ale spíše prostřednictvím vybraných osmi dobrých příkladů právě motivovat jiné k následování. Všechny mají ale jednu věc společnou. Nejedná se nikdy o cyklostezky, které by byly vybudované během jednoho roku a za jeden milión korun...

1. Cyklokomunikace údolím Tiché Orlice a Třebovky (aneb Aktivní turistika na Orlicko – Třebovsku)

Jedná se o národní projekt na zlepšení infrastruktury pro cestovní ruch, který získává dotaci 65 mil. Kč ze strukturálních fondů EU a významnou dotaci Pardubického kraje (7,7 mil. Kč na 1. etapu projektu), v jedné z etap je dotace ze SFDI. Předmětem projektu je vybudování 30 km cyklostezek nádherným údolím Tiché Orlice a Třebovky mimo silniční provoz s kvalitním živичným povrchem, vhodným rovněž pro kolečkové bruslení (včetně rekonstrukce a využití stávajících úseků vhodných komunikací). Stezky budou vycházet z Ústí nad Orlicí na tři strany: do Letohradu, do České Třebové a do Chocně (zatím jen I. etapa do Bezpráví). Dále bude v rámci projektu vybudována turistická ubytovna v Cakli a provedeny některé úpravy pro zpřístupnění hradu Lanšperk. Projekt bude realizován v letech 2006 až 2008. V regionu tak vznikne unikátní infrastruktura pro aktivní rekreaci, zejména cykloturistiku a oblíbené kolečkové bruslení, nemající v České republice obdoby. Projekt bude pokračovat II. etapou – dobudování cyklokomunikace z Bezpráví do Chocně, rozpočet 25 mil. Kč, předpokládaná realizace 2008. I tato etapa vznikne za spolupráce svazku obcí s 10 partnerskými městy a obcemi. Více informací naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Pardubický kraj.

2. Cyklostezky na Klatovsku

Po letech úsilí se cyklisté na Klatovsku konečně dočkají zprovoznění 5 km dlouhého úseku souvislé cyklistické trasy údolím Drnového potoka mezi Klatovy a Vrhavčí. Cyklostezka s minimálním převýšením vede klidovým rekreačním územím podél Drnového potoka. Stavební náklady v období 2006 – květen 2006 čítaly v souhrnu více než 13 mil. Kč. Cyklostezka mezi Vrhavčí a

Dubovým Mlýnem by pak měla být zprovozněna na jaře 2007, díky čemuž vznikne bezpečná 10 km trasa z Klatov do Běšin, která je součástí dálkové mezinárodní Šumavské cyklotrasy č. 38, propojující oblast Klatovska a Pošumaví s Železnou Rudou. Na hraničním přechodu v Alžbětině se trasa napojuje prostřednictvím cyklostezky Regental na síť bavorských stezek. Celý projekt byl financován z prostředků obcí, SFDI a programu INTERREG IIIA.

Kromě plánované výstavby posledního úseku cyklostezky Vrhavěč – Dubový Mlýn, je v letošním roce zpracovávána tzv. „Studie Šumavské cyklotrasy č. 38 a její propojení s cyklostezkou Regental“. Záměrem nositele projektu města Přeštice a všech obcí ležících na cyklotrase č. 38 je prostřednictvím zpracované studie vytvořit nezbytné projektové předpoklady pro následnou výstavbu konkrétních úseků nových cyklostezek či rekonstrukci komunikací, po nichž je cyklotrasa č. 38 značena. Celkem bude projektová dokumentace zpracována pro dalších 11 km cyklostezek. Více informací naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Plzeňský kraj.

3. Labská cyklostezka v Ústeckém kraji

Od konce 90. let se postupně realizuje v Ústeckém kraji přes 90 km páteřní labské cyklostezky a to od Hněvic až po Dolní Žleb. Současný stav má však ještě daleko do dokončení celé trasy. Nejlépe jsou na tom nyní asi v Ústí nad Labem, kde bude letos koncem července dokončen průtah městem po pravém břehu, čímž bude k dispozici cyklistům souvislá trasa v délce 19 km. Budovala se postupně po etapách, jak z Phare CBC, tak ze SFDI, od hranice litoměřického okresu (první úsek otevřen v roce 2000) k novému Mariánskému mostu a pak od střekovských loděnic k Velkému Březnu s vynecháním středního, sice jen 900 m dlouhého, ale technicky i finančně nejnáročnějšího úseku. Ten se právě dokončuje – téměř 600 m trasy je u paty silničního opevněného náspu na umělé konstrukci z gabionových opěrných zdí s niveletou vozovky těsně nad úrovní jednoleté vody. Celá stavba stála téměř 100,0 mil Kč. Více informací naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Ústecký kraj.

4. Moravská cyklostezka a cyklosteka Bečva ve Zlínském kraji

V listopadu 2005 byla po pěti letech budování zprovozněna patnáct kilometrů dlouhá cyklostezka, začínající ve Veselí nad Moravou, pokračuje přes Uherský Ostroh a Ostrožskou Novou Ves do Kunovic, kde se napojuje na stávající cyklostezky vedoucí městem Uherské Hradiště. Cyklostezku, jejíž celkové finanční náklady dosáhly výše bezmála 38 milionů korun, financovala ze svých rozpočtů zainteresovaná města a obce za významné finanční dotace ze SFDI, Programu obnovy venkova a sponzorských darů, které dosahují částky kolem 10 milionů korun.

Jistě není bez zajímavosti, že celá stezka byla před časem oceněna zvláštní cenou poroty pro nejlepší projekty Zelené stezky v Evropě, udělovanou Asociací Greenways. Při tomto ocenění sehrálo významnou roli její osvětlení, s ohledem na skutečnost jejího téměř celoročního používání občany pro cesty do zaměstnání.

Dalším významným projektem ve Zlínském kraji je cyklostezka Bečva, která je uceleným záměrem obcí zaměřeným na vybudování multifunkčního cyklistického koridoru spojující obce na toku Vsetínské Bečvy. Celý projekt se začátkem datuje do roku 2001, kdy se obce sdružené v dobrovolném svazku obcí Hornovsacká dráha dohodly na společném postupu. Od té doby se podařilo realizačně provést průtah městem Vsetínem, kdy při průjezdu městem po cyklostezce Bečva mimoúrovňově míjíte všechny silnice pro motorová vozidla, naposledy v květnu 2006 byl dokončen úsek Vsetín - Semetín v délce cca 2 km. Letos se budou další cyklostezky budovat ve Velkých Karlovicích a v Hovězí. V ostatních obcích se začaly v letošním roce vykupovat pozemky, řeší se dokumentace, nejdále v tomto ohledu je město Karolinka.

Více informací k projektům naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Zlínský kraj. Díky této iniciativě obcí pak Zlínský kraj zahájil s nimi jednání o navazující podpoře výstavby cyklostezek ze Strukturálních fondů EU 2007 – 2013. A právě tato jednota ve věci další výstavby cyklostezek byla důvodem, že další velká cyklokonference se tentokrát uskuteční **ve Zlínském kraji, ve Velkých Karlovicích, v hotelu Horalu ve dnech 15.-20.5.2007**. Upoutávku na konferenci si můžete stáhnout na http://www.cyklostrategie.cz/cz/strategie/cil_3_3.html pod opatřením 3.3.3.

5. Cyklostezky na území Olomouckého kraje - „Holandská Haná“.

Olomoucký kraj pravidelně od roku 2004 přispívá na podporu výstavby cyklostezek v kraji částkou patnácti milionů korun. A určitě i díky této pomoci se vybuďovalo za poslední dva roky v kraji více jak 20,0 km nových cyklostezek. Tato novinka se proto mezi starosty rychle rozkřikla a ti začali ve velkém připravovat projektové dokumentace na cyklistické stezky. Nejde ale jen o výstavbu nějaké „ad hoc“ cyklostezky. Naopak jsou většinou budovány jako součást dlouhodobého plánu rozvoje cyklostezek v území. Kromě dálkových tras – Moravské stezky a cyklostezky Bečva, se postupně realizují ambiciózní záměry výstavby rozsáhlé sítě cyklostezek, jako například v mikroregionech Prostějov – východ, Uničovsko, Bystřička, Střední Haná, Haná, Olomoucko. Například v případě mikroregionu Prostějov – východ se od loňského roku postupně buduje „Cyklistická stezka Prostějov - Čelčice (Skalka) s propojením Bedihošť - Hrubčice“ o celkové délce všech úseků 8,44 km a celkových nákladech překračující částku 40,0 mil. Kč. Letos bude již zrealizováno přes 7,0 km cyklostezky. Více informací k projektům naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Olomoucký kraj.

6. Cyklotrasy a cyklostezky na Rakovnicku

Tak jako v jiných koutech České republiky i na Rakovnicku je vyznačeno mnoho kilometrů cyklotras, v daném případě přes 300 km. Za povšimnutí proto stojí další kroky regionu, v rámci kterých se počítá s úpravou stávajících tras, zlepšení kvality stávajících povrchů a dovybavení doplňkovou infrastrukturou a značením. Pro rok 2006 je připraveno celkem 7 akcí o celkovém rozpočtu 6,2 mil. Kč - výstavba nového městského okruhu Rakovník v lokalitě Rakovník za koupalištěm, Rakovník – Křivoklát (úsek Kalubice - železniční viadukt Kalubice – Městečko, Čertova Pila a úsek Křivoklát), Rakovník – Nové Strašecí (úsek Ruda – PR Podhorní rybník), Rakovník – Jesenice (úsek Senomatský rybník), Kněžves. Většinou se jedná o zvýšení nivelety, osazení propustků a realizace asfaltobetonového povrchu. Více informací naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Středočeský kraj.

7. Cyklistická stezka „Slezská Magistrála“: Krnov – Úvalno – Brumovice – Holaršovice – Opava – Velké Hoštice

Záměrem Statutárního města Opavy, města Krnov a obcí Úvalno, Brumovice, Holaršovice a Velké Hoštice je realizovat výstavbu cyklistické stezky č. 55 „Slezská magistrála.“ Délka trasy je 33 km a na trase jsou navrženy 3 lávky a 8 odpočívky. Odhadovaný náklad stavby je 64 mil. Kč. Stavba je připravována od roku 2001 a projekčně od roku 2003. V rámci majetkoprávních záležitostí bylo řešeno cca 333 pozemků dotčených výstavbou cyklistické stezky (90 % vlastníků pozemků vyslovilo souhlas se stavbou cyklistické stezky, zbývajících 10 % tvoří pozemky neznámých vlastníků). Náklady na geometrické zaměření činily 714 tis. Kč. Náklady na výkup pozemků činily cca 5,3 mil. Kč. Územní rozhodnutí bylo vydáno v květnu 2005 a stavebního povolení bylo vydáno v květnu 2006. Předpoklad zahájení stavby je duben 2007. Více informací naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Moravskoslezský kraj.

8. Cyklostezka Ohře v Karlovarském kraji

Záměrem Karlovarského kraje je vybudování páteřní cyklostezky Karlovarského kraje podél řeky Ohře. V roce 2004 nechal vypracovat studii proveditelnosti „Cyklostezka podél Ohře“, která má za cíl analyzovat rozpracovanost jednotlivých úseků, sjednotit postup při realizaci, stanovit úzká místa a předpoklady pro realizaci výstavby cyklostezky. Podle stupně připravenosti jsou úseky cyklostezky rozdělené na **stavebně realizované** (Hranice SRN/ČR – Cheb (realizace směrem na město Waldsassen po zrušeném železničním tělese), městem Cheb okolo nádraží, Královské Poříčí – Loket – Svatošské skály, městem Karlovy Vary, Tuhnice – Dalovice. **Ve fázi přípravy** jsou úseky hranice SRN/ČR – Cheb směrem na město Martredwitz, Cheb – Sokolov (v úseku mezi Sokolovem a

Kynšperkem nad Ohří je již dnes známa cena 110 mil. Kč; I.Etapa cyklostezka Sokolov-Kynšperk nad Ohří - stavební povolení 06/2005 II.Etapa Kynšperk nad Ohří-Cheb - stavební povolení 10/2005), Svatošské skály – Karlovy Vary - Tuhnice (2005 – jednání, vyhledávací studie) a Dalovice – Boč - hranice s Ústeckým krajem (zde je nutné počítat s částkou cca 100 mil. Kč)

Podrobnosti k cyklostezce Karlovy Vary – Boč (hranice s Ústeckým krajem): úsek K. Vary – Kyselka a Vojkovice – Boč byla řešena v roce 2005 vyhledávací studií, na určité úseky bude zpracována projektová dokumentace pro územní řízení. Úsek mezi obcí Kyselka a Vojkovice by měl být nejvhodněji řešen po zrušené železniční vlečce závodu Mattoni (Karlovarské minerální vody, a.s.), celá záležitost je v jednání. Podrobnosti k celé cyklotrase jsou k dispozici ve Studii proveditelnosti „Cyklostezka Ohře“, nebo u kontaktní osoby. Více informací naleznete na <http://www.cyklostrategie.cz/cz/partneri.html> - Karlovarský kraj.

Jak již bylo uvedeno v úvodu nejde o preferenci daných projektů. Na internetu pak můžete najít podrobnosti k dalším významným úsekům http://www.cyklostrategie.cz/cz/strategie/cil_2_3.html pod opatřením 2.3.1.

Informaci připravil dne 24. 8. 2006 Ing. Jaroslav Martinek; vedoucí sekce cyklistické a pěší dopravy Centra dopravního výzkumu; mobil: 602 503 617, e-mail: jaroslav.martinek@cdv.cz